МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ
ОБЛАСТЕН КРЪГ – 26.03.2011 г. – VIII КЛАС, 9.00 ЧАСА

УКАЗАНИЯ

Уважаеми ученици,
Работният материал на олимпиадата съдържа:

- 40 тестови задачи, от които **15** задачи със затворен отговор и **25** с отворен отговор;

- задача за създаване на писмен текст – анализ на исторически документ, който не трябва да надвишава **3** ръкописни страници.

Пропуснат или сгрешен отговор се оценява с **0** (нула) точки.
Максималният брой точки е **100,** който съответства на оценка **Отличен 6.00**.
Задачата за създаване на писмен текст се оценява с общ брой **30** точки.
За задача със затворен отговор отбележете буквата с верния отговор, като я зачертаете с **„Х".**
Не се допускат задрасквания и поправки.
По време на работа може да пишете само със **син** химикал.
По време на изпита **не може** да ползвате допълнителни помагала или пособия, освен предоставената ви изпитна бланка.
Време за работа – **4** астрономически часа.

Пожелаваме ви успешна работа!

ПЪРВА ЧАСТ
А. ЗАДАЧИ СЪС ЗАТВОРЕН ОТГОВОР

1. В първия етап от Великото преселение на народите участват:
А) араби, викинги, остготи, вестготи, хуни и вандали
Б) франки, вандали, остготи, хуни и славяни
В) хуни, вандали, франки, маджари, готи и англи
Г) хуни, готи, славяни, нормани, вандали и франки

2. Най-точното определение за номадите е:
А) земеделци, които атакуват богати градове с цел плячка и заселване
Б) воини, които чрез битки окупират нови земи и поробват местното население
В) скотовъдци, които често се преместват в търсене на плодородни области
Г) племена, които живеят в анархия и се препитават с грабеж

3. С кое от посочените събития свързвате годината 622 ?
А) началото на Дунавска България
Б) покръстването на франките
В) началото на мюсюлманското летоброене
Г) разпадането на Хунската империя след смъртта на Атила

4. Посочете ВЯРНОТО твърдение:
А) „ Корпус на гражданските закони" е създаден от император Теодосий Велики.
Б) Борбата срещу иконите започва през 815 г. от император Лъв III Сириец.
В) В областта Хиджас се издигнали градовете Мека и Дамаск.
Г) Старото название на град Париж е Лутеция.

5. Главната цел във външната политика на император Юстиниан I е:
А) възстановяване на Римската империя
Б) покоряване земите на Персийската империя
В) прогонване на славянските племена от Балканите
Г) спиране на арабското нашествие в Европа

6. През 626 г. Константинопол е обсаден от:
А) перси, вандали и българи
Б) авари, перси и славяни
В) славяни, вестготи и франки
Г) хуни, авари и лангобарди

7. Моделът на взаимодействие между светската и църковната власт във Византия се нарича:
А) икуменизъм **Б)** автокефалия **В)** универсализъм **Г)** цезаропапизъм

8. Феодалната зависимост в Западна Европа се изгражда върху принципа на:
А) получаване на имот срещу изпълнение на военни задължения
Б) придобиване на наследствена титла срещу сключване на уговорен брак
В) опрощаване на всички грехове срещу участие в кръстоносен поход
Г) неплащане на данъци в замяна на доживотна служба в армията на краля

9. В кой ред се съдържат само думи, свързани с исляма:
А) сури, шериат, джихад, халиф, бенефиций
Б) капитуларий, джамия, емир, хиджра, шериат
В) сури, девширме, рамадан, мюфтия, минаре
Г) коран, феод, кадия, хиджра, кааба

10. Кой български владетел и защо е удостоен от Византия с титлата "кесар":
А) хан Аспарух по повод признаването на Българската държава от Византия
Б) хан Тервел за помощта, оказана на император Юстиниан II да си върне престола
В) хан Кубрат по повод сключения между него и император Ираклий договор
Г) хан Омуртаг по повод сключването на 30-годишния мир между България и Византия

11. Посочете ГРЕШНОТО твърдение:
А) Столицата на Старата Велика България се намирала на Таманския полуостров.
Б) При хан Омуртаг три славянски племена направили опит да се отцепят.
В) Княз Борис извоювал автокефална българска църква.
Г) Цар Самуил е последният владетел на Първото българско царство.

12. Карл Велики е коронован за император от:
А) папа Леон III, в църквата „Св. Петър"
Б) папа Адриан II, в църквата „ Св. Петър"
В) император Лъв III, в църквата „Св.София"
Г) папа Леон III, в църквата „Св.Апостоли"

13. Вердюнският договор постановява:
А) разделянето на Франкската империя на три части
Б) окончателното разцепление на Църквата на римокатолическа и източноправославна
В) предприемането на кръстоносни походи с цел освобождаването на Светите места
Г) равноправието на италианските градове-републики в търговията им в Средиземно море

14. Битката при Манцикерт от 1071 г. е наречена „началото на края" от:
А) Айнхард **Б)** Никита Хониат **В)** Михаил Псел **Г)** Прокопий Кесарийски

15. Посочете реда, в който събитията са дадени в хронологична последователност:
А) битката при Каталунските поля; създаването на Старата Велика България; превземането на Преслав от русите; покръстването на Хлодвиг
Б) битката при Хейстингс; съборът в Клермон; покръстването на Мешко I; завладяването на България от Византия
В) разгромът на Рим от вандалите; коронацията на Карл Велики; битката при Върбишкия проход; създаването на Киевска Русия
Г) покръстването на Хлодвиг; покръстването на русите; освобождаването на Йерусалим от кръстоносците; битката при Хейстингс

Б. ЗАДАЧИ С ОТВОРЕН ОТГОВОР

16. Посочете три причини за преследването на християните от римските власти в първите три века от новото летоброене:

А) .....

Б) .....

В) .....

17. Свържете имената на владетелите със събитията и процесите:

Владетел	Буква	Събитие/процес
Пример: Крум	***Ж***	***Ж) Издава първите писани закони в България***
Юстиниан I		**А)** Приема мисията на Константин Философ и Методий
Омуртаг		**Б)** Извършва елинизация на Византия
Ростислав		**В)** Премества папската резиденция от Рим в Авиньон
Владимир		**Г)** Подписва 30-годишен мир с Византия
Филип IV		**Д)** Построява „Сан Витале" в Равена
Ираклий		**Е)** Покръства русите

18. Прочетете текста и запишете събитието, част от което е описаното:

" Много хора (от обсадените) побягнали към храма (Соломоновия храм)... защото това място било снабдено със стена, кули и здрави врати... Това бягство обаче не било спасение за тях... Херцозите влезли там с много войници и като не щадели никой, убивали всички, които намирали с мечове, така че всичко било прогизнало от кръв ..."

Гийом от Тир, XII в.

Събитие: …….....

19. С какво свързвате името на всеки от посочените градове:

А) **Фанагория** …….

Б) **Мека** …….

В) **Аахен** …….

Г) **Поатие** …….

20. Попълнете пропуснатото в текста:

«...Начело на българите стоял храбрият и войнствен..... – християнин, но голям враг на своите съседи гърците. За този владетел казвали, че бил емиаргос, т.е. ....., понеже още като малък бил изучил във Византия ораторското изкуство на Демостен и силогизмите на Аристотел»

Из «Възмездие», Лиудпранд, X в.

21. На линията на времето запишете годините на тези исторически събития, които се отнасят само до XI век:

А) окончателното разцепление на Църквата на римокатолическа и източноправославна
Б) битката при Хейстингс
В) превземането на Константинопол от кръстоносците
Г) падане на България под византийска власт
Д) начало на Първия кръстоносен поход
Е) битката при р. Ахелой

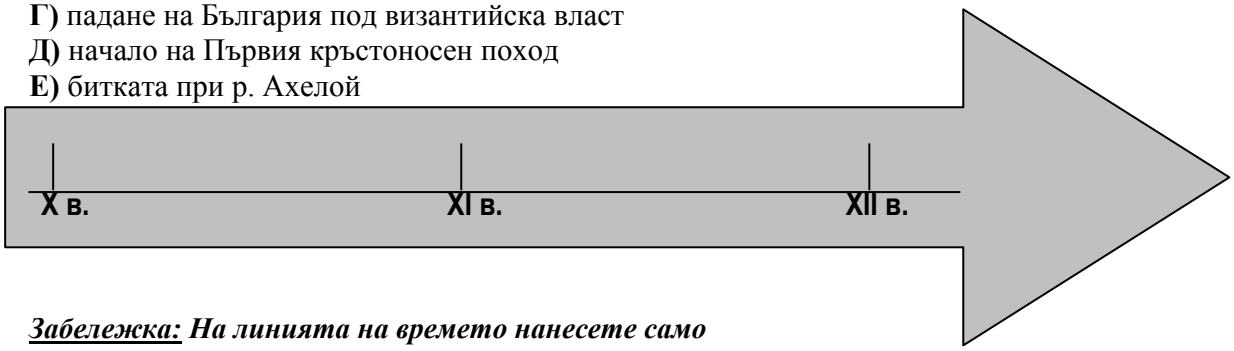

<u>Забележка:</u> На линията на времето нанесете само съответната година и в скоби впишете буквата на събитието.

22. Посочете от кои източници са следните откъси:

	Откъс	Източник
А)	"Вярващите се сражават по пътя на Аллах, а неверниците се сражават по пътя на идолите."	
Б)	"Ако някой лиши от живот или отвлече свободен човек 300 солида...Ако някой лиши от живот човек на кралска служба ... 600 солида..."	
В)	"...Тези пет князе царуваха 515 г. отвъд Дунав с остригани глави. А след това дойде Исперих от тази страна на Дунава, както е и досега."	
Г)	"Вярвам в един Бог Отец, Вседържител, Творец на небето и земята, на всичко видимо и невидимо..."	

23. Поставете имената на историческите личности (Рюрик; Карл Велики; Ростислав) под техните портрети:

а)…… **б)**……..…… **в)**……..……..……..

24. Запишете част от каква сграда са посочените архитектурни елементи:

	Елемент	Сграда
А)	**нартекс**	
Б)	**михраб**	
В)	**донжон**	
Г)	**скрипторий**	

25. Попълнете липсващата информация в таблицата:

Година	Век	Събитие/Факт	Личност
		Покръстването на франките	**Хлодвиг**
	X в.	**Създаване на Свещената Римска империя**	
451 г.			**Атила**
	X в.	**Признаване от Византийската империя на българския владетел титлата „цар”**	
886 г.			**Борис I**

26. Подчертайте грешните термини в текста и ги поправете:

През VIII в. Карл Мартел създава армия, в която всеки участник получава от държавата поземлен участък, наречен капитуларий срещу определени военни задължения. Постепенно се обособява нова аристокрация, обвързана в сложна система от лични връзки. В основата на тази феодална йерархия е принципът на имунитета. Всеки сеньор е същевременно и федерат, а на върха на пирамидата се намира папата.

Феодалите разполагат с определени права, познати с термина васалитет, който включва автономия по отношение на държавните органи в областта на съдопроизводството, на данъчното облагане и пр. С пълен такъв се ползва само държавата, която се налага като най-големият феодал през Средновековието.

27. Свържете в двойки владетелите, които са управлявали по едно и също време:

хан Кубрат, император Василий II, император Карл Велики, княз Владимир, хан Крум, император Ираклий

А) ( ) → ( )

Б) ( ) → ( )

В) ( ) → ( )

28. Свържете всеки автор с неговото произведение:

Автор	Буква	Произведение
Пример: Константин VII Багренородни	***Ж***	***Ж) „Церемониите във византийския двор”***
Константин Преславски		**А)** „Животоописание на Карл Велики”
Фулхерий Шартърски		**Б)** “Кратко житие на Кирил”
Теофан Изповедник		**В)** “Учително евангелие”
Йоан Екзарх		**Г)** „Хроника”
Айнхард		**Д)** „Йерусалимска история”
Климент Охридски		**Е)** “Шестоднев”

29. Разгледайте изображенията и попълнете таблицата:

А) **Б)** **В)**

	Изобразена личност	Вид произведение на изкуството
А)		
Б)		
В)		

30. Довършете изреченията:

А) В началото на IX в. сред западните славяни възниква първото значимо държавно обединение - .....

Б) От VII в. титлата на византийския владетел е .....

В) Инициатор за провеждането на кръстоносните походи е папа .....

Г) Княз Светослав предприема два похода срещу България и през 969 г. завладява ……

Д) Поляците приемат християнството по западен обред при управлението на княз ……

31. Прочетете откъса от документа и отговорете на въпросите:

„ Вие питате дали ви е позволено да ви се ръкоположи патриарх. Но за това нищо определено не можем да ви отговорим, преди да се върнат нашите пратеници, които заедно с вас изпращаме, и ни съобщят какво множество и единодушие на християните има у вас. Обаче на първо време вие трябва да имате епископ и когато с увеличаването на Божията благодат у вас се разшири християнството и бъдат ръкоположени в отделните църкви епископи, тогава трябва да се избере един между тях, който трябва да се нарече ако не патриарх, то поне архиепископ...”

Отговори на папа Николай I по допитванията на българите, IX в.

А) С какво искане се е обърнал към папата българският владетел? ……

.....

Б) Какви условия поставил папата за изпълнението му? …….

.....

32. Срещу всяка от посочените победи, запишете владетеля, който я е извоював :

	Победа	Владетел
А)	Победата при Ниневия през 628 г.	
Б)	Превземането на Плиска през 811 г.	
В)	Превземането на Преслав през 971 г.	
Г)	Победа при Булгарофигон през 896 г.	

33. Разгледайте план-схемата на Константинопол от VI в. и изпълнете поставените задачи:

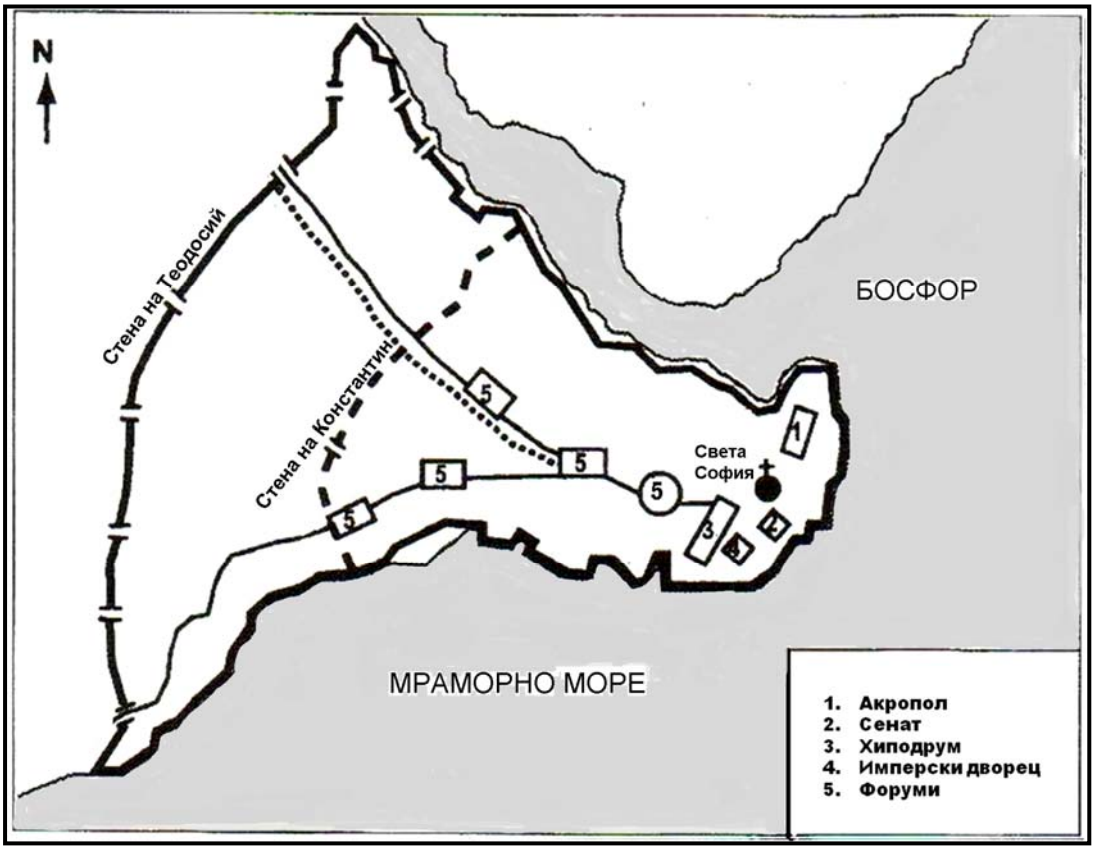

А) Попълнете в таблицата паметниците, свързани с:

Древна Гърция	Древен Рим	Християнството

Б) Посочете две предпоставки за избора на града за столица от император Константин:

……
……
……

34. Поставете знак „✓" пред вярното твърдение и знак „х" пред грешното:

А)❑ Вандалите създават своя държава на Апенинския полуостров.

Б)❑ При император Ираклий територията на империята е разделена на военноадминистративни области (теми), управлявани от стратези.

В)❑ Иконоборската политика във Византия достига своя апогей в средата на VIII в. при император Константин V Копроним.

Г)❑ Прародината на славяните е северозападна Европа.

Д)❑ Кирил и Методий са авторите на първата славянска азбука, наречена кирилица.

35. Групирайте в групи от три четворки изброените имена. Посочете критерия.
Крум, Велеград, Аахен, Алфред Велики, Лука, Юстиниан I Велики, Марко, Багдад, Матей, Преслав, Хлодвиг, Йоан

Критерий			
Имена			

36. Попълнете кръстословицата. При правилно решение в отбелязания вертикален ред ще получите *договор, който се сключва между римския папа и светски владетел за взаимопомощ.*

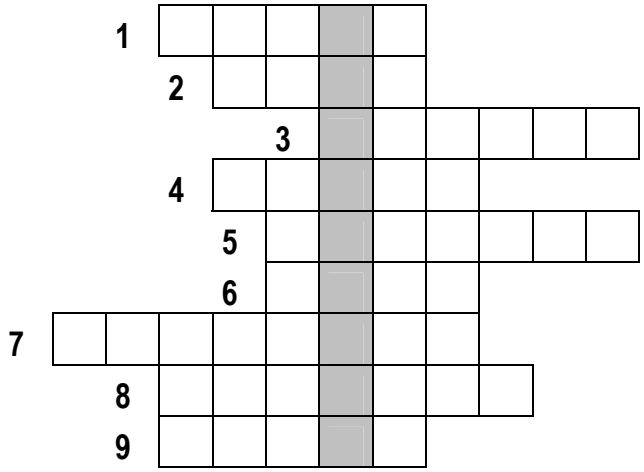

1. Многобройна номадска племенна общност, която обитавала Средна Азия.

2. Поземлено владение, служещо за основа на термина, с който се характеризират обществените и икономически отношения в Западна Европа.

3. Закон с валидност за цялата Византийска империя.

4. Най-нисшето духовно лице в християнската църква, което няма право самостоятелно да извършва богослужение.

5. Териториално-административна единица, въведена в България от хан Омуртаг.

6. Отклонение от общоприетото учение, осветено от Вселенските събори на християнската църква.

7. Кралски наместници в отделни области на Франкската държава.

8. Отличителни знаци на властта.

9. Документ, с който се дават права и свободи.

37. Подчертайте излишното име в редицата и посочете признака, по който групирате останалите:

А) Мешко I; Самуил; Светополк, Болеслав I Храбри; Ростислав; Моймир

признак ……

Б) буржоазия; Кеймбридж; цехове; Брюге; Лион; стратиоти

признак ……

В) Валтер Голтака; Готфрид Булонски; Балдуин I; Урбан II; Петър Амиенски; Боемунд Тарентски

признак ……

Г) Едуард; лордове; Велеград; Уилям I; шерифи; Алфред Велики
признак ……

38. Разгледайте изображението и отговорете на следните въпроси:

А) Кая е тази сграда и в кой съвременен град се намира:.....

Б) През кой век е построена и от кой владетел:.....

В) Какви промени е претърпяла сградата през вековете :.....

……..

39. Прочетете внимателно откъса от документа и отговорете на поставените въпроси:

„Когато ние пристигнахме в Медиолан, аз, Константин Август и аз, Лициний Август, и подложихме на обсъждане всичко, което се отнася до обществената полза и благополучието..., решихме на никого да не се отказва възможността да отдава своя ум на християнското богопочитание или на тази религия, която всеки за себе си смята за най-подходяща..."

А) Каква разпоредба за вярванията в Римската империя се съдържа в откъса?

……..

Б) От кой документ е откъсът…….

40. На картите са представени две империи:

А) Запишете техните имена……

Б) Каква е връзката между тях? ……..

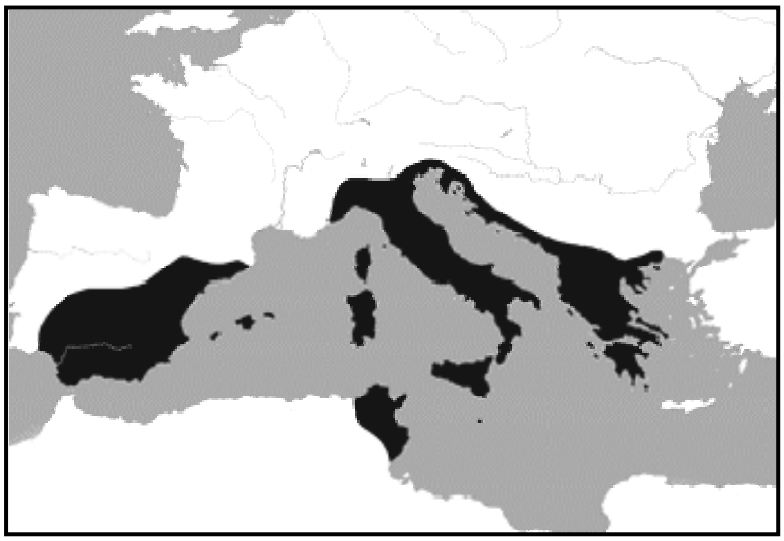

1)

2)

ВТОРА ЧАСТ

Направете в обем до три страници анализ на следния исторически документ:

„… Племето хуни, слабо познато на по-старите автори… по своята жестокост надминава всяка представа… всички те са с набити и здрави тела, с дебели вратове и така чудовищно грозни и изгърбени, че бихме ги сметнали за двукраки животни… Въпреки човешкия си образ, ако и неприятен, те водят такъв суров живот, че не се нуждаят нито от огън, нито от вкусни ястия, но се хранят с корени от диви растения и с полусурово месо от всякакви животни… Те никога не се подслоняват в сгради, а ги избягват, като че ли са гробници, ненужни за всекидневния живот. У тях не може да се намери дори покрита с тръстика колиба. Те бродят волни по планини и гори и са свикнали още от люлка да понасят студ, глад, жажда…Обличат се в дрехи, изработени от лен или съшити от кожите на самур…. Главите си покриват със заоблени кожени калпаци, косматите си крака увиват в кози кожи, а обувките, направени без калъпи, им пречат да вървят свободно, поради което хуните не са годни за пехотни сражения… Денонощно възседнал коня си, всеки един от това племе купува и продава, яде и пие и полегнал върху късата шия на животното, потъва в дълбок сън и дори сънува разни сънища. Също така, когато се наложи да разискват върху сериозни обществени работи, всички се съвещават заедно, възседнали на конете си. Не царска строгост ги води в сражение, но възбудени и поведени внезапно от своите водачи, те помитат всичко, което им се изпречи… Без колебание бихме ги нарекли най-страшните бойци, понеже отдалеч те хвърлят метални оръжия, като използват за върхове на копията си заострени кости, които свързват извънредно изкусно… а отблизо се бият с меч, без да щадят живота си… Никой от тях не оре, нито пък докосва някога дръжка на рало. Те всички са без постоянни селища, без домашни огнища, без закони и установени обичаи, но подобно на бежанци се скитат с колите си, в които и живеят… Запитан, никой от тях не може да отговори откъде е, понеже е заченат на едно място, роден е далеч оттам, а пък още по-надалеч е отгледан…"

Из "История" на Амиан Марцелин, IV в.

При анализа вземете предвид следните опорни въпроси:

1. **Опишете външния вид на хуните.**
2. **Какви сведения за техния бит и начин на живот дава авторът?**
3. **Какво е характерно за начина им на воюване?**
4. **Кои качества на хуните впечатляват Амиан Марцелин и какво е отношението му към тях?**
5. **Защо римските автори описват толкова подробно това варварско племе?**

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА УЧАСТИЕТО!

Ученик:……..... **Клас**…….....

Училище……..... **град/село** .....….....

ПОПЪЛВА СЕ ОТ КВЕСТОРИТЕ

НАЧАЛО НА ОЛИМПИАДАТА: .....**ч.** **ИЗПИТНАТА РАБОТА Е ПРИЕТА В:**.....**ч.**

…… …….

Име и фамилия на квестора приел работата ***подпис***

ПОПЪЛВА СЕ ОТ ОЦЕНИТЕЛИТЕ

ПЪРВИ ОЦЕНИТЕЛ:..... .....…… …….....

Име и фамилия ***подпис*** ***брой точки***

ВТОРИ ОЦЕНИТЕЛ: :..... .....…… …….....

Име и фамилия ***подпис*** ***брой точки***

ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – (първи+втори)/2